

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2020/2021

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Jana Marešová
Identifikační číslo studenta: 60394265

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Filologie
Studijní obor: Anglická a americká literatura
ID studia: 406689

Název práce: Sky Woman, Trickster, Windigo: Reflections of Traditional Storytelling in Contemporary Canadian Indigenous Novel

Pracoviště práce: Ústav anglofonních literatur a kultur (21-UALK)

Jazyk práce: angličtina

Jazyk obhajoby: čeština

Školitel: Mgr. Klára Kolínská, Dr., Ph.D.

Oponent(i): Mgr. Martina Horáková, Ph.D.

Mgr. Pavla Veselá, Ph.D.

Datum obhajoby: 24.11.2021 **Místo obhajoby:** Praha

Termín: řádný

Průběh obhajoby: Průběh obhajoby

14:15 Předseda komise zahájil obhajobu, představil sebe i všechny přítomné.

14:20 Ph.D. Kolínská shrnula své hodnocení disertační práce Mgr. Jany Marešové. Vyzdvihla vědecký zájem a důkladnost a náročnost výzkumu Mgr. Marešové.

Uvedla, že práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V první dominuje reciproční vztah mezi místem, odkud příběhy pocházejí způsobem myšlení, který je pro ně typický. Praktická část pak ukazuje, že ve zkoumaných vyprávěních nejde jen o vyvozování závěrů, ale že jde o těsnou souvislost vědění, etiky a estetiky indiánských příběhů.

14:27 Mgr. Marešová představila svou disertační práci. Představila tradici vypravěčství a zdůraznila její kontinuitu v současném kanadském indigenním románu. Její práce se soustředí na tři základní postavy, které v románech dominují (Žena z nebe, Šprýmař, Windigo), a způsob jakým se tyto postavy typické pro ústní vyprávění objevují v současných psaných románech publikovaných po roce 2000. Kromě toho se práce věnuje srovnání indiánských vyprávění se západními vypravěčskými postupy.

Mezi důležitá témata, která se v práci objevují, patří:

- pojem souvztažnosti (relationality) který v sobě propojuje odpovědnost vůči předkům s odpovědností vůči současníkům
- role posluchače a vypravěče
- propojení fyzického a spirituálního světa, např. symbolem kola. Tento postup práce srovnává s klasickým západním pojetím, ve kterém je nadpřirozeno chápáno jako protiklad ke skutečnému
- cyklické pojetí času – opakování a zároveň vrstvení
- způsob, jakým jsou propojeny nejen postavy, ale také ústní a písemná forma vyprávění

Mgr. Marešová pak představila základní rysy své typologie indiánských vyprávění - postavy Žena z nebe, Šprýmař a Windigo. Objevně charakterizovala zejména postavu Windigo symbolizující v současné indiánské literatuře trauma, nespokojenost a konzumerismus. Zmínila také zneužití náboženství za kolonialismu a traumata s ním spojená, která postava vyjadřuje.

14:48 Prof. Procházka poděkoval za Mgr. Marešové prezentaci.

14:49 Externí oponentka, Dr. Horáková ocenila, že Mgr. Marešová dokázala vnést do daného tématu nové myšlenky a postřehy. Požádala jí, aby více přiblížila klasifikaci indigenních příběhů a komentovala do jaké míry je pro nás praktické danou terminologii používat. Vyzdvihla nejen sebejistý způsob, jakým byla prezentace vedena, a také znalosti Mgr. Marešové o daném diskurzu. Ocenila množství sekundární zdrojů, mezi které patřili knihy autorů jako Gerald Vizenor nebo Christopher Teuton. Vyzdvihla způsob, jakým Mgr. Marešová dokázala teorii těchto autorů zkombinovat s generací nových teoretiků. Poukázala na kontinuitu narativních strategií, které Mgr. Marešová analyzuje. Zmínila, že za své nejdůležitější hledisko brala to, zda by práce obstála v mezinárodním měřítku, a uvedla, že daná práce skutečně dosahuje těchto kvalit.

14:55 Prof. Procházka poděkoval Dr. Horákové a souhlasil s jejím pozitivním hodnocením. Potvrdil, že by práce obstála v mezinárodním srovnání. Vyzval interní oponentku, Dr. Veselou, o hodnocení.

14:56 PhD. Veselá orientovala své dotazy na kontext, do kterého práce zapadá, a požádala o srovnání se západním způsobem vyprávění. Zeptala se poté i na další postavy, které bývaly mohly být rozebrány.

14:58 Prof. Procházka vyzval Mgr. Marešovou, aby odpověděla na otázky v posudcích oponentů.

14:59 Mgr. Marešová uvedla, že použitá teorie zohledňuje také autory zabývající se jinými než indigenními díly, a potvrdila, že pojem trans-indigeneity je platný a může být používán.

15:04 Prof. Procházka se vyjádřil k různým přístupům ke globální povaze mýtů.

15:05 Mgr. Marešová zmínila metody, kterými se může přistupovat k indigenním perspektivám a nutnost na ně nahlížet také z historického hlediska. Rozebrala téma autentičnosti a indigenní identity, která souvisí s kmenovou identitou, stejně tak téma kolonizace, které pojem identity komplikuje. Poukázala na diverzitu daného žánru, které je podle ní také odpovědí na koloniální historii. Poukázala na indigenní autory, kteří se nezabývají indigenními tématy.

15:14 Dr. Horáková zmínila další témata, jako indigenní futurismus.

15:14 Prof. Procházka reagoval na danou diskuzi a zmínil Derridův postoj ke svobodě realizované jedině v literatuře – tvrzení, že autor by měl psát bez pocitu závazku vůči publiku.

15:17 Mgr. Marešová pokračovala v odpovědích na otázky oponentů. Věnovala se způsobu, jakým narativní metody mohou být upravovány a jaký je poté jejich vztah k daným tématům v knize. Zmínila také potřebu podpory mladých autorů píšících v jejich rodném jazyce. Soustředila se na internalizaci příběhu posluchačem a na rozdíl mezi Walterem Benjaminem, který charakterizuje ústní vyprávění jako umírání, a indigenními autory, kteří toto vyprávění

vnímají jako symbol života. Rozebrala také vztah mezi antropocentrismem, eko-feminismem a indigenní literaturou.

15:26 Prof. Procházka zmínil dialogickou povahu indigenních vyprávění.

15:27 Následovala všeobecná diskuze. Doc. Machová vznesla dotaz, jakým způsobem je interpretace indigenní literatury ovlivněna faktem, že autorka práce je Češka.

15:30 Prof. Procházka a Dr. Kolínská shrnuli diskusi a zdůraznili teoretické i kulturně historické přednosti předložené práce.

15:37 Komise se jednohlasně shodla na výsledku PROSPĚLA a doporučila udělení titulu Ph.D. kandidátce. Doporučila také její práci k publikaci.

Klasifikace obhajoby:	prospěl/a (P)	
Předseda komise:	prof. PhDr. Martin Procházka, CSc.
Členové komise:	prof. PhDr. Bohuslav Mánek, CSc.
	doc. Erik Sherman Roraback, D.Phil.
	doc. PhDr. Mariana Machová, Ph.D.